

2025-
2026

Pestprotocol

Inhoud

Inleiding pestprotocol	3
Hulp bij pestproblemen	4
Binnen school.....	4
Buiten school.....	4
Appendices.....	6
Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten	6
Digitaal pesten.....	7
Tips voor kinderen: om digitaal pesten te voorkomen.....	7
Tips voor kinderen: wat je kunt doen wanneer je digitaal gepest wordt...	8
Tips voor ouders.....	8
De school	9
Pesten van leerlingen met autisme.....	10
No Blame methode.....	11
Achtergrondinformatie	13
Publicaties	13
Websites	13
Boeken	13
Films	13

Inleiding pestprotocol

School is een plek waar iedere leerling en medewerker zich veilig moeten kunnen voelen. Op Gymnasium Beekvliet besteden wij vanaf de brugklas veel aandacht aan een goede en veilige sfeer in de klas. Samen met de mentor maakt iedere klas afspraken over hoe ze met elkaar willen omgaan. Daarnaast is er in het brugklasjaar een Pesttheater: op speelse maar ook serieuze wijze wordt pesten en de dynamiek van pesten aan de leerlingen onder de aandacht gebracht. Het pesttheater is bedoeld als een manier om pesten bespreekbaar te maken en ook om uit te leggen waarom mensen pesten, en hoe je hiermee om kunt gaan, of je nu gepest wordt of ziet dat iemand anders gepest wordt.

Wanneer een leerling zich niet fijn voelt in de klas en het idee heeft dat hij wordt buitengesloten of gepest, dan is de mentor het aanspreekpunt, maar een leerling mag dit ook aankaarten bij een andere docent die hij/zij aardig vindt. Wij nemen deze signalen heel serieus en zullen hier meteen mee aan de slag gaan. Pesten vinden wij niet bij onze school horen. Als het pesten niet kan worden opgelost, dan kan de leerling of ouders contact opnemen met de antipestcoördinator.

Wanneer zich onverhoopt een situatie voordoet waarin een leerling zich gepest voelt, dan vinden wij het belangrijk om aandacht te geven aan iedereen die deel uitmaakt van deze situatie: de leerling, ouders, afdelingsleider, mentor, de leerling die pest, maar ook de rest van de klas. Het is onze ervaring dat ook de leerlingen die getuige zijn van pesten zich onveilig en machteloos kunnen voelen. Iedereen wordt op deze manier deel van de oplossing.

Wij vinden dat leerlingen fouten mogen maken en dat het onze taak is om samen die fouten zo goed en snel mogelijk te repareren, zodat iedere leerling met plezier naar school kan gaan. Wij willen er dan ook alles aan doen om een veilige en fijne omgeving te creëren voor iedereen. Deel van de taak van een school is om onze leerlingen te leren hoe zij een goede en gemotiveerde bijdrage kunnen leveren aan onze samenleving.

Hulp bij pestproblemen

Het pestprotocol is een onderdeel van het veiligheidsbeleid van de school. Voor hulp bij pestproblemen op school is het eerste aanspreekpunt in principe de mentor of de afdelingsleider. Deze kunnen eventueel doorverwijzen naar andere instanties binnen of buiten de school. Hier onder staat een overzicht van de mogelijkheden.

Binnen school

Anti-pestcoördinator

Mevrouw F. Kaufmann

Vertrouwenspersoon

Mevrouw F. Kaufmann

Schoolmaatschappelijk werk (SMW)

Tim van Zoggel, Farent. Aanwezig op woensdag.

Aanmeldingen via mw. F.Kaufmann

GGD

Sociaal verpleegkundige: Sanne Ensing

Website: <http://www.ggdhartvoorbrabant.nl>

Contact via mw. F.Kaufmann of rechtstreeks op 0900 – 463 64 43 (lokaal tarief).

Buiten school

Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO)

Landelijke vereniging, geeft informatie en advies aan alle betrokkenen in het onderwijs, ook op het gebied van pesten en veiligheid.

Postbus 60182

1320 AE Almere

Telefoon: (036) 533 15 00

Website: <http://www.voo.nl>

Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (APS)

Verzorgt onder meer publicaties op het gebied van pesten.

Postbus 85475
3508 AL Utrecht
Telefoon: (030) 285 66 00
Website: <http://www.aps.nl>

Bureau Halt Oost-Brabant

Ruysdaelbaan 106
5613 DL Eindhoven
Telefoon: (040) 246 46 04
Website: <http://www.haltoostbrabant.nl>

Veilig Thuis Brabant Noordoost

Postbus 1163, 5200 BE 's-Hertogenbosch
Bezoekadres: Oude Vlijmenseweg 112, 5223 GS
Telefoon: 073 – 687 13 11
www.huiselijkgeweldbrabant.nl

Vanaf **1 januari 2015** vormen het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld één organisatie: Veilig Thuis. U kunt bij Veilig Thuis terecht voor al uw vragen rondom huiselijk geweld en kindermishandeling.

Appendices

Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten

Het nationaal onderwijsprotocol tegen pesten is te downloaden van de website <http://www.voo.nl>.

De tekst is uit informatieve overwegingen opgenomen in ons pestprotocol:

Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (+ 375.000) in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen (+ 56.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen en jongeren, in het bijzonder door de leraren en door de ouders.
2. Het bevoegd gezag en directie gaan, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het pestprobleem, uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen leraren, ouders en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op samenwerking.
3. Onze school wenst een samenwerking, zoals bedoeld onder punt 2., ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en te onderhouden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:
 - het werken met de 'vijfsporenaanpak';
 - het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het pestprobleem;
 - het bewust maken en bewust houden van de (levenslange) gevolgen van pesten;
 - een gerichte voorlichting over de preventie en de aanpak van het pesten aan alle ouders van de school;
 - het zorgen voor een voor iedere aan de school verbonden persoon toegankelijke, actuele informatie over het pestprobleem, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen;
 - het beschikbaar stellen van geld waarmee de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen, activiteiten voor ouders, de aanschaf van boeken en andere informatie wordt bekostigd;
 - het invoeren van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem op school, zodat probleemgedrag bij leerlingen zo vroeg mogelijk kan worden onderkend en tegengegaan.
5. De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een periodieke zelfevaluatie (bijvoorbeeld de PestTest ®) binnen een door de medezeggenschapsraad vastgestelde termijn.
6. Als het protocol is ondertekend, wordt een kopie op een duidelijk zichtbare plaats opgehangen in de school. De tekst van het protocol wordt verder bekend gemaakt via de schoolkrant en, indien aanwezig, de website van de school.
7. Het bevoegd gezag en de directie zorgen er verder voor dat naar aanleiding van de ondertekening van dit protocol een beleid tegen het pesten wordt geformuleerd. Dit beleid wordt in het schoolplan en de schoolgids opgenomen.

Naam en plaats van de school:

Getekend namens:

Bevoegd gezag Directie/personeel

.....

Medezeggenschapsraad Ouderraad/oudervereniging Leerlingenraad

.....

Digitaal pesten

Op internet zijn de volgende cijfers over internetgebruik onder kinderen te vinden:

- 98% van de kinderen in Nederland surft op internet
- 90% van de kinderen msn-t (whatsappt)
- 55% msn-t dagelijks (whatsappt)

en...

- 15% van de kinderen treitert op internet
- 12% van de kinderen wordt wel eens gepest via internet
- 33% pest terug
- 40% zegt dat klasgenoten soms digitaal gepest worden
- 15% zegt het vaak voor iemand op te nemen als die via internet gepest wordt.
- 45% vindt digitaal pesten net zo erg als 'gewoon' pesten
- 77% weet wie het doet
- 56% vertelt dit aan vrienden
- 37% vertelt dit aan ouders
- 24% vertelt dit aan de leerkracht
- Meisjes worden vaker digitaal gepest dan jongens

(Bron: www.qrius.nl. Onderzoek onder 500 kinderen van 11 tot 15 jaar in opdracht van Planet Internet, jan 2005. IVO/Instituut onderzoek naar leefwijzen & verslaving, nov 2004.)

Deze cijfers stammen uit 2004/2005 en in de tussentijd is het internetgebruik alleen maar toegenomen. We kunnen er dus rustig van uitgaan dat ook digitaal pesten nog volop aan de hand is. Op www.nigz.nl vinden we de volgende tips:

Tips voor kinderen: om digitaal pesten te voorkomen

De volgende tips om digitaal pesten te voorkomen kunnen zowel op school als thuis worden besproken en gebruikt.

- Kijk uit met het geven van je adres en (mobiele) telefoonnummer, maar ook foto's van jezelf of je familie. Je weet nooit wat anderen daar mee doen.
- Geef nooit zomaar je password, pincode of paspoortnummer aan instellingen of personen die je via internet kent.
- Vraag je ouders om toestemming als op internet gevraagd wordt een registratieformulier in te vullen.
- Laat geen onbekenden toe in je contactenlijst.
- Bedenk dat je op internet nooit zeker weet met wie je te maken hebt.
- Maak geen afspraakjes tenzij je weet wie het is.
- Wil je afspreken met iemand die je via internet kent? Spreek dan af op een plek waar veel mensen zijn. Neem iemand mee en laat thuis weten waar je bent.
- Je anders voordoen dan je bent kan geinig zijn, maar ook gevaarlijk. Ook degene met wie je chat kan anders zijn dan hoe hij of zij zich voordoet. Dat anders voordoen kan leuk zijn, maar jij bepaalt (of de ander met wie je aan het chatten bent) wanneer het genoeg is.

- Let op wat je doet voor een webcam. Laat je niks wijsmaken. Als jouw foto's of filmpje voor altijd over het internet zwerven krijg je spijt en kun je het niet meer terugdraaien.
- Wees voorzichtig met pop-up-berichten als 'wil je dit downloaden?' of 'wil je een gratis MP3-speler?'. Klik altijd op 'nee' of klik de pop-up weg. Deze berichten zijn meestal nep en kunnen je computer stukmaken. Als je twijfelt, vraag je ouders om advies.
- Wees voorzichtig met het openen van bestanden die aan een e-mail zijn gehecht. In deze attachments kunnen virussen zitten, die je computer kapot kunnen maken. Wees extra voorzichtig als je de afzender van de e-mail niet kent! Niet openen dus.
- Als je iets ziet dat je naar vindt, klik het dan weg. Je hoeft er toch verder niet naar te kijken?
- Meld vervelende sites bij meldpunt.nl (als je iets ziet op internet wat discrimineert) of meldpunt.org (als je kinderporno tegenkomt, bijvoorbeeld in spam).
- Ga zelf niet schelden via mail of chat. Woorden komen harder aan als je ze leest en je kunt niet zien hoe de ander reageert.

Tips voor kinderen: wat je kunt doen wanneer je digitaal gepest wordt

- Log uit of blokkeer de persoon die naar tegen te doet.
- Negeer pest-mails. Antwoord niet. Ga niet terug pesten.
- Maak een printje van de conversatie, de mail of de 'rare site' en vraag om hulp bij je ouders en docent.
- Praat erover met vrienden, ouders of je leerkracht.
- Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld en je hebt het niet zelf uitgelokt.

Tips voor ouders

- Laat een kind nooit alleen met een computer, zorg dat je je kind kunt zien als hij achter de computer zit.
- Praat geregeld met uw kinderen over wat ze online doen en met wie ze praten en toon interesse als je kind iets wil vertellen of laten zien.
- Surf regelmatig samen met uw kind. Neem de tijd om te zien wat uw kind op het internet doet, wat zijn of haar interesses zijn en leer zelf ook werken met de programma's die uw kind gebruikt.
- Maak duidelijke afspraken met uw kind over het internetgebruik zoals de tijd die online wordt doorgebracht (hiervoor kunnen ook de tips voor kinderen gebruikt worden).
- Help uw kind een nickname of e-mailadres te kiezen waaruit geen persoonlijke informatie kan worden afgeleid. Voorkom vooral suggestieve namen zoals 'lovelygirl'.
- Instrueer kinderen om geen persoonlijke gegevens aan onbekenden te geven (adres, telefoonnummer, bankrekeningnummer, etc.).
- Maak uw kind duidelijk dat de virtuele wereld een schijnwereld is. Wat gepresenteerd wordt als echt kan een verzinsel zijn.
- Bij jonge kinderen is het nuttig om af en toe de 'history' van de browser te bekijken. Hier kunt u zien waar ze geweest zijn. Instrueer tieners dat de history niet gewist mag worden.

- Zorg dat er een goede virusscanner op uw pc staat en ververs regelmatig de bijbehorende database van bekende virussen. Vraag uw kinderen het u te melden wanneer de pc 'raar' doet.

De school

In het leerlingenstatuut is met betrekking tot internetgedrag onlangs het volgende aan de huisregels van Beekvliet toegevoegd:

(...) het verzenden van beledigende of kwetsende berichten via e-mail, whatsapp etc. gericht aan onze leerlingen, kan als pestgedrag worden beschouwd. Het maken en op het internet plaatsen – zonder toestemming vooraf- van filmpjes van personeelsleden en leerlingen op onze school is niet toegestaan. Het zal als pestgedrag worden uitgelegd wanneer de inhoud kwetsend is voor de betrokkene. Dit geldt ook voor het plaatsen van schriftelijke opmerkingen bij filmpjes of foto's op social media.

Pesten van leerlingen met autisme

“Jongeren met autisme hebben problemen met het ontwikkelen van normale sociale interacties en met het begrijpen van het gedrag van anderen. Dit is een van de redenen waarom kinderen en jongvolwassenen met autisme risico lopen om gepest te worden.

Om je binnen de ‘gevestigde orde’ op school te kunnen handhaven is het vaak belangrijk dat je voldoet aan de verwachtingen van leerkrachten en medeleerlingen. Kinderen en jongvolwassenen met autisme reageren vaak anders in de sociale omgang en hebben ook moeite om de spreektaal en het gedrag van medescholieren te begrijpen, waardoor zij vaak ‘de plank mis slaan’ en in de problemen komen. De interpretatie van non-verbale signalen (gezichtsuitdrukkingen, houding en attitude) is voor hen niet gemakkelijk, waardoor zij grote moeite hebben om de bedoeling van anderen te doorzien en een makkelijk slachtoffer worden van pestgedrag. Daarbij maakt hun sociale naïviteit hun ontzettend kwetsbaar voor pesterijen, waardoor ze een ‘makkelijk doelwit’ vormen voor potentiële daders.”

Bovenstaande tekst komt uit het boekje Niet pesten maar aanpakken, uitgegeven door het Landelijk Netwerk Autisme. Een paar regels verder staat: “De resultaten van die studie laten zien dat 75% van de kinderen met Asperger gepest werd, een prevalentie die minstens twee keer hoger is dan prevalenties in eerdere studies.”

Op Beekvliet zitten leerlingen met vormen van autisme, zoals het syndroom van Asperger. Wanneer deze leerlingen worden gepest, speelt vaak onwetendheid van de omstanders een grote rol. Daarom vragen wij van elke leerling met autisme openheid van zaken: de klas moet op de hoogte gebracht worden van de bijzondere situatie. De ervaring heeft inmiddels geleerd dat dit zeer positief werkt.

No Blame methode

Een goede werkmethode om bepaalde vormen van pestgedrag aan te pakken is de No Blame Methode. Deze methode komt uit Groot-Brittannië en is in 1991 ontwikkeld door George Robinson en Barbara Maines. De kern van de methode is dat niemand de schuld krijgt van de situatie. Veel belangrijker is: hoe kunnen we het samen aanpakken.

Bij de No Blame methode (die bestaat uit een aantal concrete stappen) wordt een groepje van leerlingen geformeerd rondom het pestslachtoffer. De mentor of docent overlegt met dit groepje hoe ze de gepeste klasgenoot kunnen helpen. Dit zit vaak in kleine dingen als regelmatig vragen hoe het gaat, complimentjes maken, de leerling bij groepsopdrachten betrekken. Het is niet de bedoeling dat dit heel opvallend gebeurt ("kijk eens klasgenoten hoe wij dit pestslachtoffer helpen") maar dat op een subtiele manier het positieve gedrag van het groepje zich als een inktvlek over de klas verspreid.

De stappen van de No Blame methode (bron: <http://www.opvoedingscoach.be>) zijn:

1. Een gesprek met het slachtoffer

In het eerste gesprek met het slachtoffer wordt er vooral geluisterd naar zijn verhaal. Daarna vertellen we hoe de No Blame methode werkt. Vaak merken we dat het slachtoffer al een beetje opgelucht is, omdat er eindelijk iets aan dat pesten zal gedaan worden. Daarna maken we samen een groepje met daarin een aantal personen die pesten en een aantal toeschouwers uit de middengroep.

2. Bijeenkomst met de groep

Dat groepje roep je daarna samen, zonder dat het slachtoffer erbij is.

3. Het probleem uitleggen

Je legt aan het groepje uit hoe die persoon die gepest wordt zich voelt. Dit heb je eerder samen met die persoon besproken. Je zegt er ook bij wat de mogelijke gevolgen zijn van het pestgedrag: dat die persoon bang is om in de groep te komen, wil afhaken van school. Het groepje beseft meestal wel dat ze zoiets niet zelf zouden willen meemaken.

In het groepsgebesprek komen meestal veel zaken naar boven. Vaak zijn er in dat groepje mensen die vroeger ook al eens gepest werden. Dat vonden ze toen ook niet fijn.

Wat we niet gaan doen is het groepje laten vertellen hoe zij de situatie ervaren. Soms zeggen ze: "ja, maar zij is ermee begonnen" of "hij begint altijd te vechten",

Het is erg belangrijk dat de persoon die dit gesprek voert, de technieken kent om een groep te hanteren.

4. Verantwoordelijkheid uitdelen

In deze maken we duidelijk dat iedereen een verantwoordelijkheid heeft. We gaan niemand beschuldigen van het pesten, maar we benadrukken wel dat de groep iets aan het probleem kan doen.

5. Voorstellen formuleren

Hier vragen we dat iedereen een voorstel doet om iets te doen. Het hoeven geen grootste dingen te zijn, meestal zijn het zaken zoals: "ik ga vanaf nu goeiendag zeggen" of "ik zal vragen of ze niet wil meespelen" of "ik laat ze vanaf nu gerust".

6. Wachten!

Nu is het aan de groep... We wachten een week en bekijken hoe de groep vooruitgang maakt. We geven de kinderen of personen de kans om te doen wat ze beloofd hebben. Het slachtoffer kan/mag in tussentijd contact opnemen maar zelf nemen we hiertoe geen initiatief.

7. De evaluatie

In een laatste fase gaan we een gesprek voeren met alle betrokkenen. Soms is het aangewezen om dat met iedereen samen te doen, soms niet. We bevragen hoe het gaat, hoe iedereen zich voelt.

Achtergrondinformatie

Publicaties

drs. Sylvia Hasper-Sitton - Niet pesten maar aanpakken!

Een handreiking om pesten van leerlingen met autisme aan te pakken in het regulier en speciaal (basis)onderwijs en in het voortgezet (speciaal) onderwijs. Uitgave van het Landelijk Netwerk Autisme.

Websites

Deze websites bevatten nuttige informatie over pesten:

- <http://www.pestweb.nl>
- <http://www.schoolenveiligheid.nl>
- <http://www.pestten.net>
- <http://www.sjn.nl/pesten/>
- <http://www.ppsi.nl> (Project Preventie Seksuele Intimidatie)
- <http://leerlingzorgvo.kennisnet.nl/>

Boeken

In de volgende jeugdboeken is pesten een thema:

- Anja Vereijken – De koningin van het web (2009)
- Anja Vereijken – De koningin van 1b (2008)
- Pieter Feller – Chatgevaar (2003)
- Tom Bezemer – Ik heb jou toch (2003)
- Aidan Chambers – Tirannen (1998)
- Carry Slee – Spijt (1997)
- Theo Engelen – Schoolstrijd (1997)
- Gonneke Huizing – Mes op de keel (1996)
- Ellen Tijsinger – Morgenster (1995)
- Peter Pohl – We noemen hem Anna (1993)
- Jan de Zanger – Hadden we er maar wat van gezegd! (1990)

Films

De volgende films hebben pesten als thema:

- Bluebird (2004) – regie Mijke de Jong
- De Tasjesdief (1995) – regie Maria Peters
- Pudding Tarzan (1982) – regie Soren Kragh-Jacobson
- Spijt (2013) – regie Dave Schram